

ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՎՈՂ ՈՒՍՈՒՑՉԻ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Հետազոտության թեման՝ Բարու արժեքի ձևավորումը մաթեմատիկայի ուսուցման գործընթացում և մաթեմատիկայի ուսուցման մեթոդների գեղագիտական գրավչությունը

Հետազոտող ուսուցիչ՝ Անուշ Սուքիասյան
անուն, ազգանուն

Արևիկի միջև. դպրոց

դպրոց

Մենթոր ուսուցիչ՝ Շուշան Վարդանյան
անուն, ազգանուն

Արմավիր 2023թ.

Բովանդակություն

Նախաբան	3
Գրականության ակնարկ	4
Գործնական համատեքստ	5
Չետագոտության ընթացք	7
Տվյալների վերլուծություն	12
Ամփոփում.....	14
Օգտագործված գրականություն	16

Նախաբան

Ներկայումս մեր երկիրն անցնում է պատմական ամենադժվար ժամանակաշրջաններից մեկը: Պետական մակարդակով ճանաչված է սովորողների հոգևոր և բարոյական դաստիարակության անհրաժեշտությունը: Իսկ այսօր մեր հասարակության առջև ծառայած ամենամեծ վտանգը անհատի ոչնչացումն է: Մեր օրերում նյութական արժեքները գերակշռում են հոգևոր արժեքներին, ինչի պատճառով շատ սովորողներ աղավաղված են բարության, գթասրտության, առատաձեռնության, արդարության, քաղաքացիության և հայրենասիրության մասին: Մանկական ագրեսիայի բարձր մակարդակը պայմանավորված է հասարակության մեջ դաժանության ընդհանուր աճով: Շատ երեխաներին բնորոշ է հուզական, կամային և հոգևոր անհասությունը: Մյուս կողմից պետք է ուսումնասիրել մաթեմատիկական մեթոդների գեղագիտական գրավչությունը, որպեսզի կարողանանք սովորողների մոտ ձևաբերել բարու արժեքը:

Այսպիսով, մաթեմատիկական մեթոդների գեղագիտական գրավչության նշանների գիտականորեն հիմնավորված որոշման անհրաժեշտությունը և սովորողների մոտ բարու արժեքի զարգացման նպատակով մաթեմատիկայի դասավանդման գործընթացում դրանց բացահայտման մեթոդաբանության ստեղծման անհրաժեշտությունը որոշեց այս հետազոտական աշխատանքի անհրաժեշտությունը:

Հետազոտական աշխատանքի **նպատակն է** սովորողների մոտ զարգացնել բարու արժեքը մաթեմատիկայի դասավանդման գործընթացում:

Ելնելով նպատակից՝ ձևակերպվում են հետազոտության հետևյալ **խնդիրները**.

- 1) իրականացնել հետազոտական թեմայի վերաբերյալ մեթոդական և ուսումնական գրականության վերլուծություն.
- 2) ուսումնասիրել մաթեմատիկայի մեթոդների գեղագիտական ներուժը,
- 3) ուսումնասիրել սովորողների մոտ բարու արժեքի զարգացումը:

Գրականության ակնարկ

Գիտնականները, ուսուցիչները, հասարակությունը նշում են մեր երկրում մշակույթի և բարոյականության մակարդակի անկում: Կրթության առումով հումանիզմի այս ճգնաժամը դրսևորվում է ուսումնական գործընթացի թույլ արտահայտված արժեքային կողմնորոշմամբ: Կրթության տեղեկատվական ուղղվածությունը զարգացնում է միայն անհատի ինտելեկտուալ ոլորտը, ի տարբերություն հոգևոր և բարոյականի: Մենք կիսում ենք այն հեղինակների տեսակետը, ովքեր ճիշտ են համարում լուծել այս խնդիրը՝ ապահովելով կրթական գործընթացի կողմնորոշումը դեպի հոգևոր արժեքների ներդաշնակ համադրություն, այն է՝ գիտության համար՝ ճշմարտություն, բարոյականության համար՝ բարություն, արվեստի համար՝ գեղեցկություն:¹ Ճշմարտությունը, բարությունը և գեղեցկությունը վերջնական, կատեգորիկ արժեքների եռյակ են, որոնք գործում են որպես անհատի վարքի ուղեցույց:

Բարոյական արժեքների ձևավորման մեջ հսկայական ներուժ ունեն հանրակրթական դպրոցի «Մաթեմատիկա» ուսումնական բնագավառի առարկաները:² Աշխատանքներում մենք դիտարկել ենք մաթեմատիկայի դասավանդման գործընթացի միջոցով բարու, արդարության, առաքինության, կյանքի իմաստի և երջանկության բարոյական արժեքների ձևավորման խնդիրներին: Սույն աշխատանքը նշված շարքի շարունակությունն է և նվիրված է մարդու՝ իր և ուրիշների հանդեպ պարտքի կամ պարտականության հետ առնչվող արժեքներին:

Իր բարերարի հանդեպ երախտամոռությունը կարող է հասնել մինչև ատելության: Այս տեսակետից հետաքրքիր են մեծ իմաստասեր Գ. Գուրջիևի դիտարկումները: Նա գտնում է, որ խիղճը կամ բարությունը կորցրած մարդու հանդեպ արած առաջին մերժումը ոչնչացնում է նրա համար նախկինում արած ձեր հազարավոր բարի գործերը:³

Գեղագիտական դաստիարակությունը սաների մոտ շրջապատող աշխարհի նկատմամբ գեղագիտական վերաբերմունքի կրթությունն է: Դպրոցական մաթեմատիկայի մեթոդների գեղագիտական ներուժի արդյունավետ բացահայտումը ենթադրում է սովորողների մաթեմատիկական գեղեցկության ամբողջական ընկալում, էսթետիկ զգացմունքների, գեղագիտական ճաշակի և իդեալ, երևակայական մտածողության զարգացում, այսինքն՝ գեղագիտական մշակույթի տարրերի

¹ Никандров, Н.Д. Ценности как основа целей воспитания - 1998. - № 3. - С. 3-10.

² Հ. Ս. Միքայելյան, Բարոյական արժեքները և մաթեմատիկայի ուսուցման գործընթացը, բարին, չարը, արդարությունը, Մաթեմատիկական դպրոցում, N3, 2010:

³ Г. И. Гурджиев, Жизнь реальна только тогда, когда “я есть”, М., 2001.

ձևավորում: Մեթոդների միջոցով կրթությունը մաթեմատիկայի ուսուցման գործընթացում ոչ միայն որոշում է անհատի գեղագիտական և արժեքային կողմնորոշումը, այլև զարգացնում է մաթեմատիկայի միջոցով գեղեցկիկը ստեղծելու ցանկությունը, որը զարգացնում է երեխաների ստեղծագործական կարողությունները:

Աշակերտներին մաթեմատիկական բովանդակության գեղեցկությամբ դաստիարակելու խնդիրը հոգեբանների (Ռ. Խ. Շակուրով) և ուսուցիչների բազմաթիվ աշխատությունների թեմա է: Հատուկ ուսումնասիրություններ կան նաև հանրակրթական դպրոցներում մաթեմատիկայի դասավանդման թե դիդակտիկայի և թե մեթոդների վերաբերյալ: Դրանց մեծ մասը վերաբերում է մաթեմատիկայի դասավանդման գործընթացում սովորողների արժեքային համակարգի զարգացման խնդիրներին: Օ.Վ. Չեռնիկը բացահայտեց ուսուցման գործընթացում մաթեմատիկայի գեղագիտական ներուժի իրացման փուլերը:

Այսօր հակասությունը հստակորեն արտահայտվում է սովորողների համակողմանի զարգացման անհրաժեշտության, նրանց մոտ բարու արժեքի ձևավորման, մտածողության, անհատի մտավոր, բարոյական և գեղագիտական որակները և մաթեմատիկական մեթոդների գեղագիտական ասպեկտները:

Գործնական համատեքստ

Տեսական հետազոտության արդյունքները պահանջում են փորձարարական ստուգումը: Փորձարարական աշխատանքում դպրոցականների բարու արժեքի ձևավորման գործընթացը հիմնված էր հոգեբանական և մանկավարժական աջակցության իրականացման վրա:

Հետազոտության գործընթացում իրականացրեցի մոտեցում, որը հիմնված է կրթական գործընթացի հուզական և դրական կողմնորոշման վրա:

Ուսումնասիրության հիմքը Արևիկի միջնական դպրոցն է: Ուսումնասիրությանը մասնակցել է 5-րդ դասարանի 27 աշակերտ: Փորձին մասնակցել է 6 կամ 5 հոգուց բաղկացած խմբեր: Փորձարարական աշխատանքներն իրականացվել են 2023 թվականին: Այս խումբը առանձնահատուկ հետաքրքրություն է ներկայացնում պայմանավորված նրանց կրիտիկական զարգացման փուլով, որտեղ մաթեմատիկայի վերաբերյալ արժեքներն ու ընկալումները կարող են էապես ազդել առարկայի հետ նրանց հետագա ներգրավվածության վրա:

Յետագոտությունը իրականացվել է երկու փուլով.

1. Որոշման փուլ - ուսումնասիրություն է իրականացվել դպրոցականների շրջանում հայ հասարակության բարու արժեքների ձևավորման սկզբնական մակարդակի վերաբերյալ:

2. Ձևավորման փուլ - պայմաններ են ստեղծվել երիտասարդ դպրոցականների շրջանում բարու արժեքների ձևավորումն ապահովելու համար, դրանք փորձարկվել են գործնականում, և ստացված արդյունքները վերլուծվել են:

Յետագոտության որոշման փուլում նպատակ է դրվել բացահայտել 7-րդ դասարանի աշակերտների շրջանում հայ հասարակության բարու արժեքների ձևավորման սկզբնական մակարդակը:

Որպես այս ուսումնասիրությունը ղեկավարող հետազոտող, իմ դերն ու հեռանկարը հետազոտության գործընթացում վճռորոշ են: Ես պատասխանատու եմ եղել հետազոտության նախագծման, անցկացման և վերլուծության համար՝ հիմնվելով կրթության և մաթեմատիկայի բնագավառում իմ գիտելիքների վրա: Յետագոտության մեջ իմ դիրքավորումն անկողմնակալ քննիչի դիրքն էր, որը նպատակ ունի բացահայտելու պատկերացումներն այն մասին, թե ինչպես է ձևավորվում մաթեմատիկական կրթության մեջ բարու արժեքը և ինչպես են գեղագիտական տարրերն ազդում ուսուցման մեթոդների վրա:

Յետագոտության խնդիրները ուսումնասիրելու համար ես նախատեսել էի կոնկրետ միջամտություններ: Այս միջամտությունները ներառել են ուսուցման նորարարական մեթոդների և մոտեցումների ներդրում մաթեմատիկայի ուսումնական ծրագրի շրջանակներում: Ներդրելով այս միջամտությունները՝ նպատակ եմ ունեցել գնահատել, թե ինչպես են այդ փոփոխություններն ազդում բարու արժեքների ձևավորման և մաթեմատիկայի դասավանդման գեղագիտական գրավչության վրա:

Տվյալների հավաքագրման մեջ կիրառել եմ բազմակողմ մոտեցում: Սա ներառել է հարցումների և հարցաթերթիկների օգտագործումը՝ մաթեմատիկայի նկատմամբ սովորողների ընկալումն ու վերաբերմունքը չափելու համար: Բացի այդ, դասարանային դիտարկումները հնարավորություն տվեցին պատկերացում կազմել դասավանդման մեթոդների գեղագիտական գրավչության վերաբերյալ: Իրականացրել եմ նախնական և հետգնահատումներ՝ չափելու աշակերտների կողմից բարու արժեքի ընկալման և գնահատման փոփոխությունները:

Տվյալների հավաքագրման մեթոդները եղան խիստ և համակարգված: Հարցումները և հարցաթերթիկները մշակվել են համապատասխան տեղեկատվությունը ճշգրիտ հավաքելու համար: Դասարանում դիտարկումները իրականացվել են նախապես սահմանված արձանագրությունների միջոցով՝ կենտրոնանալով դասավանդման հատուկ գեղագիտական ասպեկտների վրա:

Հետազոտության ընթացք

Դասի սկիզբը շատ կարևոր պահ է կրթական տեսանկյունից, քանի որ այս փուլում տեղի է ունենում ազդեցություն կարիք - մոտիվացիոն ոլորտի վրա: Դասը ես սկսում եմ վարժություններ կատարելով, որոնք կհանգեցնեն խնդրահարույց իրավիճակ ստեղծելու հնարավորության:⁴ Օրինակ, «Քանակների հետ խնդիրների լուծում. արագություն, ժամանակ, հեռավորություն» թեման ուսումնասիրելիս կազմակերպում եմ անհայտ փոփոխականով խնդիրների պատրաստում՝ օգտագործելով դիագրամ կամ նկարագարողում: Այս տեխնիկայի միջոցով զարգանում է գեղագիտական ընկալումը, դաստիարակվում է ստեղծագործական անկախություն, կամքի ուժ, աշխատասիրություն, պատասխանատվություն:

Նաև ժամանակ առ ժամանակ դասը սկսում եմ գործնական հետազոտական աշխատանքով: Օրինակ, «Ուղղանկյան հանդիպակաց կողմերի հատկությունները» թեման ուսումնասիրելիս երեխաներին առաջարկվում է աշխատել խմբերով, որտեղ նրանք պետք է կառուցեն ուղղանկյուն և միասին հայտնաբերեն ուղղանկյան հանդիպակաց կողմերի հատկությունները և ապացուցեն այն կիրառելով գործնականում: Ուղղանկյուններ նկարելիս աշակերտները կարող են օգտագործել տարբեր գունավոր մատիտներ: Եթե աշխատանքն իրականացվում է արտադասարանական աշխատանքների ժամանակ, ապա օգտագործում եմ գունավոր թուղթ, գունավոր ստվարաթուղթ՝ ընտրելով գույների համադրություն: Նման աշխատանքի կատարումը թույլ է տալիս զարգացնել քննադատական մտածողություն, աշխատասիրություն, միմյանց նկատմամբ ձևավորում է բարություն, կարեկցանք, ճշգրտություն, իրականացվում է գեղագիտական դաստիարակություն, թույլ է տալիս ստեղծել հաջողության իրավիճակ, առաջացնում է հետաքրքրություն:

⁴ Околелов О.П. Педагогика: учебное пособие / Феникс, 2016. - 81 с.

Արժեքային համակարգի ձևավորումը կարող է իրականացվել տարբեր ստեղծագործական տնային աշխատանքների միջոցով: Մաթեմատիկական հեքիաթները մաթեմատիկայի դասերին ուսուցողական մեծ ազդեցություն ունեն, այստեղ կարող եք դիտել երևակայության թռիչքները:

Հեքիաթները պատրաստվում են երկրաչափության դասընթաց ուսումնասիրելու համար, որը պահանջում է զարգացած երևակայություն, առաջարկվող իրավիճակի մասին մտածելու, որոշում կայացնելու համար անհրաժեշտ տեղեկատվությունը բացահայտելու և օգտագործելու կարողություն: Հեքիաթը թույլ է տալիս հումորը, ֆանտազիան, գյուտը, ստեղծագործությունը և գեղագիտական կրթությունը ներթափանցել դասի մեջ:⁵

Դասերից մեկի ժամանակ ես գրույց ունեցա սովորողների հետ բարության թեմայի շուրջ: Ցավոք, քննարկումն այնքան ներդաշնակ չընթացավ, որքան ես ակնկալում էի: Երիտասարդներից ոմանք դառնության զգացումներ ունեին, մինչդեռ մի քանիսը կարծես պայքարում էին հարգանքի գաղափարի դեմ: Սովորողները քննարկվող հարցերի շուրջ տարբեր տեսակետներ ունեն և դա հանգեցնում էր միմյանց նկատմամբ ատելության և վիրավորական բառեր հնչեցնելուն: Այս ամենը հնարավորություն ստեղծեց ուսումնասիրելու բարությունը տարբեր տեսանկյուններից:

Բարության ավելի խորը ըմբռնման որոնումներում խրախուսում եմ յուրաքանչյուր խմբին բաց արտահայտել իրենց մտքերը, ստեղծելով մի միջավայր, որտեղ յուրաքանչյուր ձայն լսելի կլինի: Ակնհայտ էր, որ վրդովված սովորողները հաճախ կրում էին իրենց բեռը, և հարգանքից զուրկներին անհրաժեշտ էր առաջնորդություն՝ հասկանալու կարեկցանքի նշանակությունը:

Դասի ընթացքում մեկ գրույցը և քննարկումը իրեն չարդարացրեց և ես որոշեցի սովորողների մեջ ձևավորել բարու արժեքը մաթեմատիկա առարկայի դասավանդման ընթացքում: Ներկայացնեմ կիրառման մեկ օրինակ.

Նպատակը: Պայմաններ ստեղծել երեխաների միջև լավ հարաբերությունների ձևավորման, բարի գործերի և արարքների դրսևորման համար:

Խնդիրներ.

- ծանոթություն բարության, ցույց տալ բարի գործերի կարևորությունը մարդու համար

⁵ Белошистая А.В. Методика обучения математике в начальной школе: курс лекций / Владос, 2016. - 117 с.

- համախմբել այնպիսի արժեքավոր որակի գաղափարը, ինչպիսին է բարոությունը. բարի գործեր անելու ցանկություն զարգացնել; երեխաների մեջ սերմանել իրենց խոսքում քաղաքավարի բառեր օգտագործելու անհրաժեշտությունը. բարոյական որակների, վարքագծի մշակույթի մասին պատկերացումների ձևավորում. դասարանում ձևավորել միջանձնային հարաբերություններ՝ հիմնված բարի գործերի վրա:

Ընթացքը: Դասը սկսելու շատ հայտնի հնար է նաև ԳՈՒՄ-ը: Դասասկզբում գծում են M-աձև աղյուսակ, որի ձախ սյունակում գրում են՝ գիտեմ, կենտրոնում՝ ուզում եմ իմանալ, աջ սյունակում՝ սովորեցի բառերը: Դասի սկզբում Գիտեմ սյունակում աշակերտները գրում են թե ինչ գիտեն բարության մասին: Հաջորդիվ աշակերտներին հարցնում է՝ ի՞նչ եք ուզում իմանալ այդ թեմայի մասին: Եվ լրացնում է ուզում եմ իմանալ սյունակը: Դասի վերջում լրացվում է սովորեցի սյունակը:⁶

Աշակերտները բաժանվում են 4 խմբերը: Խմբերը կազմվում են այնպես, որ այն աշակերտները ովքեր տարածայնություններ ունեն միմյանց հետ գտնվեն նույն խմբում: Յուրաքանչյուր խմբի տրվում է տեքստային առաջադրանքի օրինակ և նրանք պատասխանում են հետևյալ հարցերին:

- 1) Առաջադրանքի ո՞ր հատվածում բարության արժեքի դրսևորում կա:
- 2) Ինչպե՞ս կվարվեիք դուք:
- 3) Կազմել առաջադրանքի օրինակ, որում կդրսևորվի բարություն:

Առաջադրանք 1: Մի խումբ ընկերներ մասնակցում են ծառատունկին՝ շրջակա միջավայրին օգնելու համար: Եթե նրանք կարող են մեկ օրում 100 ծառ տնկել, ապա

⁶ Ս. Խաչատրյան, Ուսուցման արդյունավետ հնարներ, Երևան, 2020:

շաբաթական քանի՞ ծառ կարող են տնկել, եթե միասին աշխատեն յոթ օր անընդմեջ: Ինչպե՞ս կփոխվեր այս թիվը, եթե ավելի շատ ընկերներ միանային իրենց գործին:

Առաջադրանք 2: Մարկը դպրոցական պարագաներ ունի, այդ թվում՝ մատիտներ, նոթատետրեր և ռետիկներ: Նա ցանկանում է դրանք կիսել իր դասընկերների հետ: Եթե նա ունի 30 մատիտ, 20 տետր, 40 ռետիկ, իսկ դասարանում կա 6 աշակերտ, յուրաքանչյուր առարկայից քանի՞սը կարող է տալ յուրաքանչյուր դասընկերոջը, որպեսզի բոլորը հավասար բաժին ստանան:

Առաջադրանք 3: Սառան ցանկանում է թխվածքաբլիթներ թխել՝ նվիրաբերելու տեղական անօթևանների ապաստարանին: Նա կարող է մեկ ժամում թխել 60 թխվածքաբլիթ: Եթե նա ցանկանում է նվիրաբերել 240 թխվածքաբլիթ, քանի՞ ժամ կպահանջվի թխելու համար: Եթե ընկեր՝ Էմիլին միանա նրան օգնելու համար, ապա ինչքա՞ն ժամանակ կպահանջվի նրանց միասին 240 թխվածքաբլիթ թխելու համար:

Առաջադրանք 4: Պարոն Դավիթը, տարեց հարևանը, օգնության կարիք ունի՝ ձյունը մաքրելու համար իր ճանապարհից ուժեղ ձնաբքից հետո: Դա ինքնուրույն անելու համար նրանից պահանջվում է 4 ժամ: Եթե նրա հարևաններից երկուսը՝ Յայկը և Մարկը, առաջարկեն օգնել նրան, որքա՞ն ժամանակ կպահանջվի նրանցից երեքին՝ միասին մաքրելու ճանապարհը:

Կատարեցի՞ք առաջադրանքների քննարկում և պարզաբանում: Սովորողների բացատրությունները և քննարկումները ավշեցուցիչ էին:

Դասի վերջում կատարեցի հարցում, պարզելու համար աշակերտների մոտ բարու արժեքի ձևավորումը: Հարցաթերթիկի հարցերն էին.

1. Ես հավատում եմ ազնվությանը և միշտ փորձում եմ ճշմարտությունն ասել:

1 2 3 4 5

2. Ես գնահատում եմ բարությունը և փորձում եմ օգնել ուրիշներին, երբ կարող եմ:

1 2 3 4 5

3. Ինձ համար կարևոր է հարգանքով վերաբերվել բոլորին:

1 2 3 4 5

4. Կամավորություն կամ համայնքային ծառայության մասնակցություն:

Երբեք Հազվադեպ Երբեմն Հաճախ Միշտ

5. Նվիրատվություն կատարել բարեգործական նպատակներին կամ օգնել կարիքավորներին:

Երբեք Հազվադեպ Երբեմն Հաճախ Միշտ

6. Մասնակցություն շրջակա միջավայրի պահպանմանն ուղղված ջանքերին:

• Երբեք Հազվադեպ Երբեմն Հաճախ Միշտ

7. Կա՞ն արժեքներ կամ բնավորության գծեր, որոնք, ըստ Ձեզ, առանձնահատուկ կարևոր են, բայց նշված չեն այս հարցաշարում: Եթե այո, ապա նշեք դրանք:

8. Ի՞նչ օրինակներ կամ փորձառություններ են ազդել ձեր արժեքների և բնավորության զարգացման վրա:

Որպես տնային աշխատանք տվեցի հորինել հեքիաթ մաթեմատիկական պատկերների կամ հասկացությունների մասնակցությամբ, որտեղ կորսևորվի բարություն: Հաջորդ դասի աշակերտները կարդացին իրենց հորինած հեքիաթները: Ներկայացնեմ հեքիաթներից ամենատպավորիչը՝

«Մի ժամանակ լեռների սրտում մի փոքրիկ գյուղում ապրում էր մի շնորհալի մաթեմատիկոս՝ պրոֆեսոր Օլիվեր անունով: Նա հայտնի էր ամենուր, բարդ մաթեմատիկական հասկացությունները գեղեցիկ, հասկանալի պատկերների վերածելու իր ունակությամբ, որոնք պարզություն էին հաղորդում նույնիսկ ամենամոլորված սովորողներին:

Մի արևոտ առավոտ, երբ պրոֆեսոր Օլիվերը նստած էր դարավոր կաղնու ստվերի տակ, նա տեսավ մի խումբ երեխաների, որոնք կուչ էին եկել Լիլի անունով մի երիտասարդ աղջկա շուրջ: Լիլին դժվարությամբ էր հասկանում կոտորակները, իսկ դասընկերները ծաղրում էին նրան: Նա հիասթափված էր: Նա մոտեցավ խմբին և ջերմ ժպիտով հարցրեց. «Կարո՞ղ եմ օգնել»:

Լիլին, արցունքն աչքերին, պատասխանեց. «Ես պարզապես չեմ կարողանում հասկանալ կոտորակները, պրոֆեսոր»:

Պրոֆեսոր Օլիվերը գլխով արեց:

Նա սկսեց փոշու մեջ մի կտոր կավիճով շրջան նկարելով և այն հավասար մասերի բաժանելով: Նա բացատրեց. «Պատկերացրեք, որ այս շրջանակը ներկայացնում է համեղ կարկանդակ: Եթե այն կտրենք չորս հավասար մասերի, յուրաքանչյուր կտոր կկազմի կարկանդակի մեկ չորրորդը»: Լիլիի աչքերը փայլեցին, երբ հասկացավ, որ կոտորակները նման են ընկերների հետ կարկանդակ կիսելուն: Պրոֆեսոր Օլիվերը

շարունակեց օգտագործել պարզ, առնչվող պատկերներ՝ բացատրելու կոտորակային տարբեր հասկացություններ: Մյուս երեխաները, ովքեր ծաղրում էին Լիլիին, շուտով հայտնվեցին նույն իրավիճակում:

Երբ արևը մայր մտավ սարերի հետևում, երեխաներն այլևս չէին ծաղրում Լիլիին: Փոխարենը, նրանք միասին աշխատում էին լուծել կոտորակային խնդիրները և բացատրել դրանք՝ օգտագործելով պրոֆեսոր Օլիվերի տարածած գեղեցիկ, պարզ պատկերները: Մթնոլորտը լցված էր բարության և կարեկցությամբ, երբ երեխաները աջակցում էին միմյանց իրենց սովորելու հարցում:

Հաջորդ շաբաթների ընթացքում պրոֆեսոր Օլիվերը դարձավ գյուղի դպրոցի մշտական այցելուն՝ օգտագործելով մաթեմատիկական պատկերներ և հասկացություններ՝ օգնելով բոլոր երեխաներին հասկանալ դժվար թեմաները: Հատկապես Լիլին ծաղկեց և սկսեց օգնել նաև իր դասընկերներին:

Մի օր, երբ ուսումնական տարին մոտենում էր ավարտին, երեխաները զարմացրին պրոֆեսոր Օլիվերին հատուկ նվերով. մեծ, ձեռքով նկարված պաստառ, որը լցված էր գունավոր մաթեմատիկական պատկերներով, որոնցից յուրաքանչյուրը ներկայացնում էր մի դաս, որը նա սովորեցրել էր նրանց: Նրանք շնորհակալություն հայտնեցին բարության և կարեկցանքի համար:»

Այս փորձառությունը հիշեցրեց բոլորիս, որ դեպի բարություն տանող ճանապարհը կարող է դժվար լինել, բայց դա ճանապարհորդություն է, որն արժե գնալ, քանի որ այն զորություն ունի փոխակերպելու ոչ միայն մեզ, այլև մեզ շրջապատող աշխարհը:

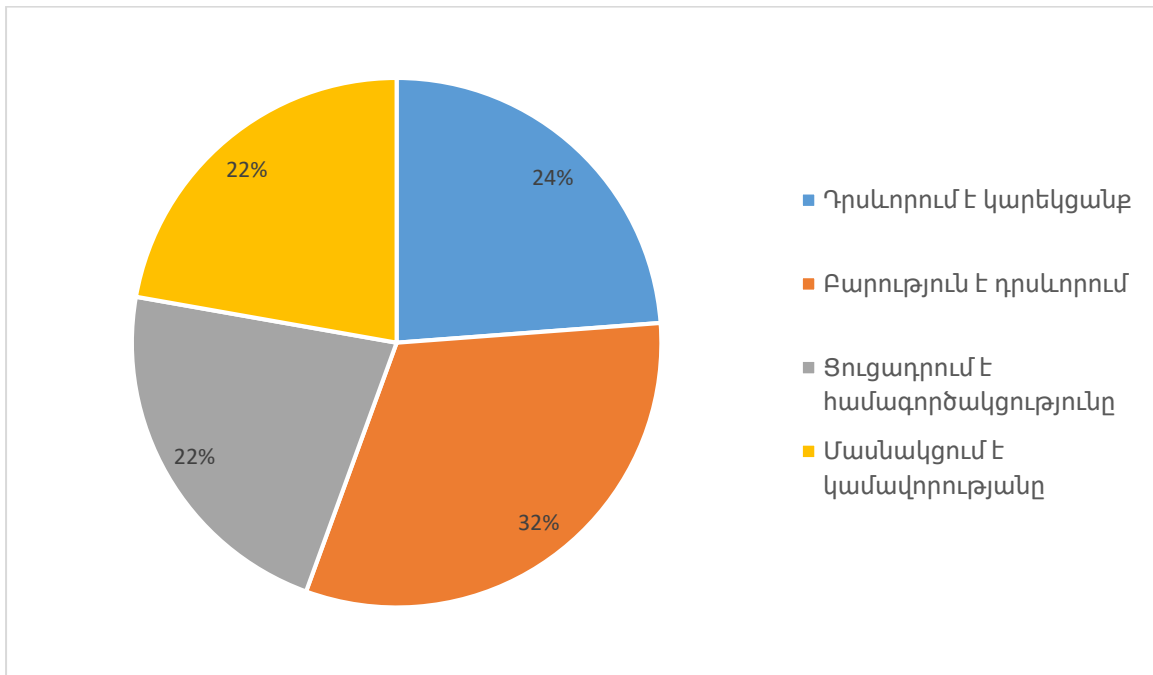
Տվյալների վերլուծություն

Սովորողների բարու արժեքների հարցաշարի նախնական արդյունքները համեմատելով հետդասից ստացված արդյունքների հետ, իսկապես ոգևորիչ է նկատել զգալի և դրական փոփոխություն դասարանում: Այս փոփոխությունը տարածվում է միայն հարցաթերթիկի թվերից դուրս. այն արտացոլում է մեր դասարանում ավելի բարեկամական և կարեկից միջավայրի ստեղծում:

Սովորողները ակնհայտորեն դարձել են ավելի բաց սիրտ, մեկնել են իրենց ձեռքերը բարեկամության համար և ակտիվորեն հնարավորություններ փնտրելով միմյանց աջակցելու համար: Այս դրական տեղաշարժը ոչ միայն դասավանդվող դասերի

արդյունքն է, այլ ցույց է տալիս սովորողների պատրաստակամությունը՝ ընդունելու և կիրառելու իրենց մեջ ներարկված արժեքները:

Վերլուծելով հարցաթերթիկի արդյունքները ստացանք հետևյալ պատերը:

Ամփոփելով, ստացված արդյունքները պարզ դարձավ, որ դասարանի աշակերտների մեծամասնությունը դրսևորում է բարություն: Աշակերտների 24% կարեկից է և պատրաստ է ցանկացած պահի օգնության հասնել: Դասարանի աշակերտների մի մասը մասնակցում կամ մասնակցել է կամավորության, իսկ մյուս մասը ցուցադրում է համագործակցություն:

Եզրափակելով, դասարանի սովորողների շրջանում գերակշռող բարությունը, կարեկցանքը, օգնելու պատրաստակամությունը և կամավորական աշխատանքին մասնակցությունը արտացոլում են իսկապես դրական և ներդաշնակ ուսումնական միջավայր:

Այս հատկանիշները ոչ միայն նպաստում են դասարանում աջակցող մթնոլորտի ստեղծմանը, այլև լավ ապագայի համար, քանի որ այս աշակերտները շարունակում են դրական ազդեցություն ունենալ իրենց հասկակիցների համար:

Ամփոփում

Եզրափակելով, այս դասընթացի հիմնական նպատակն է եղել նպաստել բարու արժեքի զարգացմանը մաթեմատիկական կրթության ոլորտում: Առաջնորդվելով այս համընդհանուր նպատակով՝ սահմանել եմ հատուկ խնդիրներ, որոնք նպատակ ունեն ոչ միայն հարստացնել մաթեմատիկական ուսուցումը, այլև մեր սովորողների մեջ դրական արժեքներ սերմանել:

Առաջին հերթին ձեռնամուխ եղա հետազոտական թեմային վերաբերող մեթոդական և կրթական գրականության վերլուծությանը: Այս նախնական քայլը հիմք դրեց մաթեմատիկայի դասավանդման հետ կապված առկա մանկավարժական մոտեցումների, տեսությունների և պրակտիկայի համակողմանի ըմբռնման համար: Այն թույլ տվեց մեզ հիմնվել կրթական գիտականների և պրակտիկ մասնագետների հավաքական իմաստության վրա՝ ապահովելով ամուր տեսական հիմք դասընթացների համար:

Հետագայում խորացա մաթեմատիկական մեթոդների գեղագիտական ներուժի ուսումնասիրության մեջ: Ճանաչելով մաթեմատիկայի բնածին գեղեցկությունն ու նրբագեղությունը՝ մենք ձգտեցինք գերազանցել մաթեմատիկայի՝ որպես զուտ հավասարումների և թվերի առարկայի սովորական տեսակետը: Այս ուսումնասիրությունը ոչ միայն բարձրացրեց գնահատանքը առարկայի նկատմամբ, այլև լուսավորեց մաթեմատիկայի կարողությունը՝ ներշնչելու ստեղծագործական ունակություններ, երևակայություն և ավելի խորը զարմանքի զգացում աշակերտների շրջանում:

Վերջապես, հետազոտությունը ներառում է աշակերտների շրջանում բարու արժեքի զարգացման մանրակրկիտ ուսումնասիրություն: Մենք հասկացանք, որ կրթությունը տարածվում է գիտելիքի փոխանցման սահմաններից դուրս. դա բնավորություն և էթիկա դաստիարակելու հզոր գործիք է: Հետազոտության միջոցով ձգտել եմ բացահայտել արդյունավետ ռազմավարություններ և գործելակերպեր, որոնք կարող են զարգացնել այնպիսի առաքինություններ, ինչպիսիք են կարեկցանքը, բարությունը, համագործակցությունը սովորողների շրջանում:

Ամփոփելով, այս դասընթացը ներկայացնում է մաթեմատիկայի և արժեքների ձևավորման աշխարհները միաձուլելու ամբողջական ջանք: Կատարելով ուսումնասիրություններ, բացելով մաթեմատիկայի մեթոդների գեղագիտական ներուժը և ուսումնասիրելով սովորողների մեջ բարու արժեքների զարգացումը, ձգտում եմ

ձևավորել ոչ միայն հմուտ մաթեմատիկոսներ, այլև առաքինի անհատներ, ովքեր դրականորեն կնպաստեն հասարակությանը: Բարու արժեքը մաթեմատիկական կրթության մեջ ներառելու ճամփորդությունը շարունակվում է՝ առաջնորդվելով ավելի լավ և ավելի կարեկից աշխարհ ստեղծելու:

Օգտագործված գրականություն

1. Հ. Ս. Միքայելյան, Բարոյական արժեքները և մաթեմատիկայի ուսուցման գործընթացը, բարին, չարը, արդարությունը, Մաթեմատիկան դպրոցում, N3, 2010:
2. Ս. Խաչատրյան, Ուսուցման արդյունավետ հնարներ, Երևան, 2020:
3. Никандров, Н.Д. Ценности как основа целей воспитания - 1998. - № 3. - С. 3-10.
4. Г. И. Гурджиев, Жизнь реальна только тогда, когда “я есть”, М ., 2001.
5. Околелов О.П. Педагогика: учебное пособие / Феникс, 2016. - 222 с.
6. Белошистая А.В. Методика обучения математике в начальной школе: курс лекций/ Владос, 2016. - 456 с.